

Коноплицька О. В., здобувач кафедри психології та педагогіки факультету з підготовки фахівців для підрозділів міліції громадської безпеки та кримінальної міліції у справах дітей ХНУ ВС (м. Харків)

УЯВЛЕННЯ ПРАЦІВНИКІВ ОВС ВІДНОСНО ОСОБИСТІСНИХ ЯКОСТЕЙ НЕПОВНОЛІТНІХ ПРАВОПОРУШНИКІВ

В статті розглядається когнітивна складова соціально-психологічних установок працівників ОВС у відношенні різних категорій неповнолітніх правопорушників. Визначені типи особистості різних категорій неповнолітніх правопорушників на думку правоохоронців. Дана детальна характеристика бачення співробітників ОВС особистісних якостей різних категорій неповнолітніх правопорушників. Виділені найбільш значимі особистісні якості різних категорій неповнолітніх правопорушників. Здійснено порівняльний аналіз особистісних якостей різних категорій неповнолітніх правопорушників на основі вивчення схожості та відмінності психологічних особливостей неповнолітніх.

Ключові слова: особистість неповнолітнього правопорушника, соціально-психологічні установки, когнітивний компонент, уявлення працівників ОВС.

В статье рассматривается когнитивная составляющая социально-психологических установок сотрудников ОВД в отношении различных категорий несовершеннолетних правонарушителей. Определены типы личности различных категорий несовершеннолетних правонарушителей, по мнению правоохранителей. Дана подробная характеристика видения сотрудников ОВД личностных качеств различных категорий несовершеннолетних правонарушителей. Выделены наиболее значимые личностные качества различных категорий несовершеннолетних правонарушителей. Осуществлен сравнительный анализ личностных качеств различных категорий несовершеннолетних правонарушителей на основе изучения сходства и различия психологических особенностей несовершеннолетних.

Ключевые слова: личность несовершеннолетнего правонарушителя, социально-психологические установки, когнитивный компонент, представление сотрудников ОВД.

Постановка проблеми. В умовах сьогодення, суспільство і держава ставить перед працівниками міліції завдання сприяти створенню кожній дитині належних умов для повного і гармонійного розвитку особистості, забезпечити правильність та ефективність правових рішень щодо неповнолітнього, який потрапив у конфлікт із законом, сприяти його перевихованню та подальшій соціальній підтримці. Тому головним соціальним призначенням правоохоронних органів, пріоритетним напрямом їх багатофункціональної діяльності є профілактика правопорушень серед підлітків. Виконання зазначених завдань вимагає наукового дослідження уявлень працівників ОВС у відношенні особистісних якостей різних категорій неповнолітніх правопорушників. Це допоможе знайти підходи до особистості правопорушника, дасть можливість вирішити низку окремих завдань, що сприятиме більш досконалій організації оперативно-розшукових заходів з виявлення, припинення та розкриття злочинів, вчинених неповнолітніми.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченням поняття установки займалися наступні вчені Д. Н. Узнадзе, С.Л.Рубінштейн, Ф. В. Бассина, А. С. Прангишвили, А. Е. Шерозия, Д.Н.

Багджюнене. Праці вчених Г.Олпорта, Л. Терстоун, В.Томаса і Ф. Знанецького, В. Ядова, були присвячені вивченню соціальної установки. Вивченням соціально-психологічної установки в професійній діяльності займалась Е.С.Чугунова, Г.А.Горошидзе, Д.А.Чарквіані, Е.А.Скриптунова, Г.О.Магіна та інші [5, 8].

Вагомий внесок у вивченні проблеми особистості неповнолітнього правопорушника, його протиправної поведінки та психологічних механізмів здійснили І.П. Башкатова, С.П. Бочарова, Г.Г. Бочкарьова, С.Л. Дановський, І.В. Жданова, О.В. Землянська, Н.П. Крейдун, Н.Ю. Максимова, І.О. Ярмиш та ін. Профілактиці правопорушень підлітків присвячені праці О. Ємеця, В. Єрьоменко, Г. Кашкарьова, Н. Квітковської, І. Козубовської, Г. Мінковського, С. Немченко, В. Оржеховської, Є. Петухова, О. Пилипенко.

Свої погляди на причини протиправної поведінки неповнолітніх сформулювали в своїх працях В.І.Антіпова, О.М.Бандурки, Н.В.Барактяна, В.О.Бачиніна, І.П.Голосніченка, Я.М.Квітки, В.М.Кудрявцева, В.В.Лунєєва, Г.М.Мінковського, Д.П.Смоленського, В.І.Шакуна та ін. А.А.Герцензон в своїх працях наголошував на розподіл причин протиправної поведінки на матеріальні та ідеологічні.

Г.А.Аванесов виділяв три класи причин: пов'язані з протиріччями соціального розвитку; спотворено світоглядні; пов'язані з конкретною особою. В.М.Кудрявцев виділив наступні три категорії причин: причини, що лежать у сфері суспільної свідомості; причини, що лежать в області громадського буття; причини, обумовлені зовнішніми протиріччями між двома протилежними соціально-економічними системами - соціалізмом і капіталізмом [4]. Рабінович М.П. трактує причини правопорушень як явища соціальної дійсності, які викликають (або полегшують) вчинення правопорушень. Котюк В.О. розуміє під причинами правопорушень соціальні явища, які взяті в двохланковому (бінарному) зв'язку, породжують і відтворюють злочинність і злочини як свої закономірні наслідки [2].

Вивченню особистості працівників правоохоронних органів, їх професійної діяльності присвячені роботи Г.В.Акопова, А.П.Москаленко, Д.О.Кобзіна, С.П.Бочарової, Г.Г.Бочкарьової, О.В.Землянської, Д.А.Григор'єва, А.А.Деркача, І.В.Ємшиної, Н.В.Кузьміної, А.К.Маркової, Н.Н.Нечаєва, А.П.Ситнікова, Є.А.Клімова та інші. М.В.Пряхіна продовжила дослідження соціально-психологічних установок в професійній діяльності, звернувши увагу на мотиваційну складову атитюдів працівників ОВС [6, 32].

В своїх працях О.А.Гулевич та Є.О.Голинчик вказують на те, що формування соціально-психологічної установки щодо правопорушень і правопорушників (в тому числі і неповнолітніх) різні. Відповідно на атитюди до правопорушень впливають наступні чинники: серйозність правопорушення; тип вчинених правопорушень (фізичний, психологічний, матеріальний), розмір і можливість відшкодування збитку, а також можливість для респондента стати учасником злочину. Часто на атитюди до правопорушників, крім

чинників, що впливають на атитюди щодо правопорушень впливають наступні особливості респондентів: соціальний статус, вік, стать, етнічна приналежність, положення в суспільстві, професійна діяльність та ін. Основним чинником, пов'язаним з оцінкою типовості злочину, є оцінка його серйозності. В цілому, чим серйознішим визнається злочин, тим більше типовим він вважається. Часто атитюди до правопорушників мають складну структуру, де поява одного з компонентів викликає появу іншого. [1, 82-84].

Формування цілей статті

Проаналізувавши уявлення працівників ОВС у відношенні особистісних якостей різних категорій неповнолітніх правопорушників ми маємо на меті дослідити когнітивну складову соціально-психологічних установок.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Для дослідження когнітивної складової соціально-психологічних установок працівників ОВС, ми використали психогіометричний тест С.Деллінгер та метод «Семантичного диференціалу». За допомогою цих методик працівники ОВС оцінювали три категорії неповнолітніх правопорушників: перша категорія – неповнолітні, які вчинили адміністративне правопорушення; друга категорія – неповнолітні, які вчинили насильницькі правопорушення; третя категорія – неповнолітні, які вчинили корисливо-насильницькі правопорушення [3, 143].

Дослідження проводилися в УМВС України в Рівненській області з працівниками таких підрозділів: кримінальна міліція у справах дітей, слідство та дізнання, дільничні інспектори міліції. В опитування взяли участь 120 працівників міліції зі стажем роботи в органах внутрішніх справ від 1 до 28 років. 85% опитуваних співробітників міліції – чоловіки, 15% - жінки. Розглянемо результати психогіометричного тестування (таблиця 1).

Таблиця 1

Вибори геометричних фігур працівників ОВС стосовно різних категорій неповнолітніх правопорушників (%)

Геометричні фігури	Категорія неповнолітніх за вчиненим правопорушенням					
	Адміністративні	Насильницькі	Корисливо-насильницькі	Р _{1,2}	Р _{2,3}	Р _{1,3}
Квадрат	5,0	22,5	15,83	0,01	-	0,01
Трикутник	30,83	22,5	12,5	-	0,05	0,01
Круг	0,0	0,0	0,0	-	-	-
Прямокутник	21,67	39,17	60,0	0,01	0,01	0,01
Зигзаг	42,5	15,83	11,67	0,01	-	0,01

Працівники правоохоронних органів, асоціюючи категорії неповнолітніх з геометричними фігурами віддали перевагу „прямокутнику” для неповнолітніх, які вчинили насильницькі та корисливо-насильницькі правопорушення (39,17% та 60% відповідно). «Прямокутник» символізує динамічність, постійний рух і зміни. Неповнолітніх правопорушників, які асоціюються з даною геометричною фігурою, працівники ОВС сприймають як таких, що часто незадоволені тим способом життя, який вони ведуть наразі, і тому зайняті пошуками кращого положення. Найбільш властива риса – непослідовність і непередбачуваність вчинків протягом перехідного періоду. Вони мають, як правило, низьку самооцінку. Надмірно довірливі, навіювані, наївні, тому ними легко маніпулювати [7, 82-83].

Співробітники ОВС неповнолітніх правопорушників, які вчинили адміністративні правопорушення найчастіше асоціюють з фігурою “зигзаг”, що становить майже половину виборів (42,5%). Вибір геометричної фігури “зигзаг” характеризує неповнолітніх правопорушників як підлітків, схильних бачити світ постійно мінливим. Їм необхідно мати широку різноманітність подій і високий рівень стимуляції в навчальному колі. Неповнолітні правопорушники хочуть бути незалежними від інших в усіх сферах соціального життя. Правопорушники, яким відповідає фігура «зигзаг», спрямовані в майбутнє і більше цікавляться можливістю, ніж дійсністю, звідси і беруть початок такі риси, як непрактичність, нереалістичність та наївність. Вони нестримані, дуже експресивні, що поряд з їх ексцентричністю, часто заважає їм впроваджувати свої ідеї в життя [7, 82-83].

За результатами нашого дослідження слід відмітити, що працівники ОВС жодного разу не обрали геометричну фігуру «круг». На їх думку жодна з категорій неповнолітніх правопорушників не асоціюється з даною фігурою, тому

неповнолітнім правопорушникам не притаманні такі характеристики як доброзичливість, м'якість, делікатність, безконфліктність, терпимість, комунікабельність, доброта [7, 82-83].

Порівнюючи між собою вибори геометричних фігур працівників ОВС щодо різних категорій неповнолітніх правопорушників ми бачимо, що із збільшенням важкості злочину змінюється частота обраних фігур. Так, працівники ОВС по відношенню до неповнолітніх, які вчинили адміністративні правопорушення у порівнянні з тими, хто скоїв насильницькі та корисливо-насильницькі правопорушення, вірогідно частіше обирають «зигзаг» (42,5%, 15,83% та 11,67%; $p_{1,2} \leq 0,01$, $p_{1,3} \leq 0,01$) і трикутник (30,83%, 22,5% та 12,5%; $p_{2,3} \leq 0,05$, $p_{1,3} \leq 0,01$), та вірогідно рідше - «прямокутник» (21,67%, 39,17% та 60,0%; $p_{1,2} \leq 0,01$, $p_{2,3} \leq 0,01$ та $p_{1,3} \leq 0,01$) і «квадрат» (5,0%, 22,5% та 15,83%; $p_{1,2} \leq 0,01$ та $p_{1,3} \leq 0,01$). Тобто, на думку правоохоронців із збільшенням важкості та корисливості злочину неповнолітнім стають більш притаманні такі характеристики: довірливість, відкритість, готовність до змін, «дитячість», неамбіційність, наївність, невпевненість, нерішучість, ненадійність, психічна нестійкість, проблемність. Будучи швидко навіюваними і не маючи організаційних здібностей вони стають відмінними «виконавцями» злочинних наказів. Потрібно також відмітити, що із збільшенням важкості та корисливості злочину неповнолітнім стають менш притаманні такі характеристики: спонтанність, напір, некерованість, непостійність, непередбачуваність, нестриманість, збудливість, індивідуалізм, ненадійність, самовпевненість, егоїзм, категоричність.

Для вивчення *когнітивної* складової соціально-психологічних установок працівників ОВС щодо різних категорій неповнолітніх правопорушників ми використали також методику семантичного диференціалу (таблиця 2).

Уявлення працівників ОВС щодо особистісних якостей неповнолітніх правопорушників різних категорій ($\bar{x} \pm \sigma$)

Особистісні якості	Категорія неповнолітніх за вчиненим правопорушенням			Вірогідність відмінностей		
	Адміністративні	Насильницькі	Корисливо-насильницькі	P _{1,2}	P _{2,3}	P _{1,3}
Доброчесний	-1,1±0,7	-0,8±1,4	-2,4±1,0	0,01	0,01	0,01
Комунікабельний	0,2±1,5	-1,1±1,2	-2,5±0,9	0,01	0,01	0,01
Справедливий	-1,9±0,7	-1,2±1,2	-2,6±0,9	0,01	0,01	0,01
Цілеспрямований	-0,7±1,6	-1,4±0,9	0,0±2,0	0,01	0,01	0,01
Неімпульсивний	-1,5±1,4	-2,2±1,7	-2,4±1,2	0,01	-	0,01
Освічений	-0,6±1,3	0,6±1,4	-0,6±1,9	0,01	0,01	-
Вольовий	-1,2±1,2	1,0±1,5	0,4±1,6	0,01	0,01	0,01
Активний	-0,5±1,2	0,6±1,5	1,4±1,2	0,01	0,01	0,01
Відповідальний	-1,9±0,7	0,1±1,4	-0,7±1,3	0,01	0,01	0,01
Надійний	-1,8±1,0	-0,6±1,3	-1,6±1,5	0,01	0,01	-
Врівноважений	-1,7±1,0	-2,1±1,5	-1,5±1,9	0,01	0,01	-
Добррозичливий	-1,4±0,8	-1,2±1,3	-2,5±0,7	-	0,01	0,01
Кмітливий	-1,3±1,6	0,1±1,0	0,3±1,7	0,01	-	0,01
Обов'язковий	-1,7±1,5	-0,4±1,0	-1,3±1,5	0,01	0,01	0,05
Безстрашний	-1±1,8	0,9±1,5	0,7±1,9	0,01	-	0,01
Серйозний	-1,9±0,8	-1,3±1,3	-1,3±1,5	0,01	-	0,01
Людинолюбний	-0,9±0,7	-0,8±1,7	-2,4±1,1	-	0,01	0,01
Раціоналістичний	-2,8±0,6	-1,6±1,8	-0,7±2,1	0,01	0,01	0,01

Результати проведеного нами тестування дають змогу звернути увагу на найбільш значимі біполярні характеристики для кожної з категорій неповнолітніх правопорушників. Так, неповнолітніх правопорушників, які вчинили адміністративні правопорушення працівники ОВС вважають безрозсудними («раціоналістичний»: -2,8), лукавими («справедливий»: -1,9), розхлябаними («відповідальний»: -1,9), легковажними («серйозний»: -1,9), сумнівними («надійний»: -1,8). На думку респондентів, даній категорії неповнолітніх притаманне прийняття необачних і поспішних висновків і рішень, безтурботність, здатність на нещирість, брехню, дволикість, недисциплінованість, невтриманість, незібраність, неорганізованість у навчанні чи справах. Неповнолітні правопорушники погано виховані та розпущені, необачні, вчиняють бездумні проступки, брехливі, як таких, що навмисно приховують свою суть, переконання, істинність своїх намірів.

Неповнолітніх правопорушників, які вчинили насильницькі правопорушення, працівники правоохоронних органів вважають імпульсивними («неімпульсивний»: -2,2), безрозсудними («раціоналістичний»: -1,6), безініціативними («цілеспрямований»: -1,4),

(«безвольний»: 1,0), безстрашними («боязкий»: 0,9). Працівники міліції вважають, що дана категорія неповнолітніх правопорушників схильна діяти під впливом безпосереднього спонукання імпульсу, притаманне прийняття необачних і поспішних висновків і рішень; безтурботність і легковажність, слабовольність і лінь, безініціативність. На думку правоохоронців неповнолітні достатньо безстрашні, хоча відважними і хоробрими їх не назвеш хоробрі. У діях виявляється єдність розуму і волі.

Неповнолітнім правопорушникам, які вчинили корисливо-насильницькі правопорушення притаманні наступні характеристики: лукавий («справедливий»: -2,6), некоммукабельний («коммукабельний»: -2,5), безсердечний («добррозичливий»: -2,5), зловмисний («доброчесний»: -2,4), імпульсивний («неімпульсивний»: -2,4), безжалісний («людинолюбний»: -2,4), активний («пасивний»: 1,4). Правоохоронці зазначають, що дана категорія неповнолітніх правопорушників не здатна бути коммукабельною, товариською, контактною. Їм притаманні замкнутість, відлюдкуватість, некоммукабельність, а також вони безжалісні, жорстокі, корисні, мають злі наміри.

Проведення порівняльного аналізу показало, що неповнолітнім, що вчинили насильницькі правопорушення правоохоронці приписують схожі особистісні якості з корисливо-насильницькими правопорушниками: «імпульсивний» (-2,2 та -2,4), «легковажний» (-1,3 та -1,3), «кмітливий» (0,1 та 0,3) та «безстрашний» (0,9 та 0,7); а також з адміністративними правопорушниками: «безсердечний» (-1,2 та -1,4) та «безжалісний» (-0,8 та -0,9). Досить цікавим виявилось те, що неповнолітніх, які вчинили насильницькі правопорушення у порівнянні з адміністративними та корисливо-насильницькими, правоохоронці вважають більш «освіченими» (0,6 та -0,6, -0,6; $p_{1,2} \leq 0,01$, $p_{2,3} \leq 0,01$) «вольовими» (1,0 та -1,2, 0,4; $p_{1,2} \leq 0,01$, $p_{2,3} \leq 0,01$), «відповідальними» (0,1 та -1,9, -0,7; $p_{1,2} \leq 0,01$, $p_{2,3} \leq 0,01$), в той же час більш «безініціативними» (-1,4 та -0,7, 0,0; $p_{1,2} \leq 0,01$, $p_{2,3} \leq 0,01$) та «запальними» (-2,1 та -1,7, -1,5; $p_{1,2} \leq 0,01$, $p_{2,3} \leq 0,01$), але менш «зловмисними» (-0,8 та -1,1, -1,5; $p_{1,2} \leq 0,01$, $p_{2,3} \leq 0,01$), «сумнівними» (-0,6 та -1,8, -1,6; $p_{1,2} \leq 0,01$, $p_{2,3} \leq 0,01$) та «халатними» (-0,4 та -1,7, -1,3; $p_{1,2} \leq 0,01$, $p_{2,3} \leq 0,01$).

Неповнолітнім, що вчинили корисливо-насильницькі правопорушення правоохоронці приписують такі схожі особистісні якості з адміністративними правопорушниками: «неосвічений» (-0,6 та -0,6), «сумнівний» (-1,6 та -1,8), та «запальний» (-1,5 та -1,8).

Відмітимо, що неповнолітніх, які вчинили корисливо-насильницькі правопорушення в порівнянні з адміністративними та насильницькими правопорушниками вважають більш «зловмисними» (-2,4 та -1,1, -0,8; $p_{1,3} \leq 0,01$, $p_{2,3} \leq 0,01$), «лукавими» (-2,6 та -1,9, -1,2; $p_{1,3} \leq 0,01$, $p_{2,3} \leq 0,01$), «безсердечними» (-2,5 та -1,4, -1,2; $p_{1,3} \leq 0,01$, $p_{2,3} \leq 0,01$) та «безжалісними» (-2,4 та -0,9, -0,8; $p_{1,3} \leq 0,01$, $p_{2,3} \leq 0,01$), в той же час більш «цілеспрямованими» (0,0 та -0,7, -1,4; $p_{1,3} \leq 0,01$, $p_{2,3} \leq 0,01$) та «активними» (1,4 та -1,2, 1,0; $p_{1,3} \leq 0,01$, $p_{2,3} \leq 0,01$).

Як бачимо, неповнолітніх, які вчинили адміністративні правопорушення в порівнянні з насильницькими та корисливо-насильницькими правопорушниками вважають більш «комунікабельними» (0,2 та -1,1, -2,5; $p_{1,2} \leq 0,01$, $p_{1,3} \leq 0,01$), але «безвольними» (-1,2 та 1,0, 0,4; $p_{1,2} \leq 0,01$, $p_{1,3} \leq 0,01$), «пасивними» (-0,5 та 0,6, 1,4; $p_{1,2} \leq 0,01$, $p_{1,3} \leq 0,01$), «тупими»

(-1,3 та 0,1, 0,3; $p_{1,2} \leq 0,01$, $p_{1,3} \leq 0,01$) та «боязкими» (-1,0 та 0,9, 0,7; $p_{1,2} \leq 0,01$, $p_{1,3} \leq 0,01$), більш «халатними» (-1,7 та -0,4, -1,3; $p_{1,2} \leq 0,01$, $p_{1,3} \leq 0,01$), «легковажними» (-1,9 та -1,3, -1,3; $p_{1,2} \leq 0,01$, $p_{1,3} \leq 0,01$) та «безрозсудними» (-2,8 та -1,6, -0,7; $p_{1,2} \leq 0,01$, $p_{1,3} \leq 0,01$), але менш «імпульсивними» (-1,5 та -2,2, -2,4; $p_{1,2} \leq 0,01$, $p_{1,3} \leq 0,01$).

Висновки з даного дослідження і **перспективи** подальшого розвитку у даному напрямку.

Таким чином, дослідження когнітивного компоненту установок працівників ОВС по відношенню до різних категорій неповнолітніх правопорушників показало, що адміністративних правопорушників правоохоронці вважають погано вихованими, розбещеними, безрозсудними підлітками, які вчиняють правопорушення з цікавості, як результат протесту, тощо. Їм притаманні спонтанність, напір, некерованість, непостійність, категоричність. Правоохоронці приписують неповнолітнім, які вчинили насильницькі правопорушення такі характеристики: запальність та імпульсивність, дратівливість, некерована лють. На думку правоохоронців ці неповнолітні заплутались в проблемах і не визначились відносно себе на даний момент часу. Їх притаманні непередбачуваність, нестриманість, збудливість, індивідуалізм, ненадійність, самовпевненість, егоїзм. На думку правоохоронців неповнолітнім, що вчинили корисливо-насильницькі правопорушення притаманні обізнаність, наївність, невпевненість, нерішучість, ненадійність, психічна нестійкість, проблемність. Будучи швидко навіюваними і не маючи організаційних здібностей, вони стають відмінними «виконавцями» злочинних наказів.

В статті ми визначили уявлення працівників ОВС у відношенні особистісних якостей різних категорій неповнолітніх правопорушників, що становить когнітивну складову соціально-психологічних установок. Як зазначено вище соціально-психологічні установки мають складну структуру та складаються з трьох компонентів, де зміна одного провокує зміну іншого. Тому на нашу думку потрібно продовжити вивчення соціально-психологічних установок співробітників ОВС, а саме: емоції і почуття працівників ОВС відносно неповнолітніх правопорушників та поведінка щодо їх.

Література

1. Гулевич О.А., Гольничик Е.О. Правосознание и правовая социализация.- М.: Междунар. общество им.Л.С.Выготского, 2003. — 270 с.
2. Ковальчук З.Я. Особливості психології особистості неповнолітнього правопорушника // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія психологія.- 2008.- №1.- С.175-183.
3. Коноплицька О.В. До проблеми класифікації неповнолітніх правопорушників // Первичний вісник Університету «КРОК», Розділ 5 «Актуальні проблеми психології» / Вищий навчальний заклад «Університет економіки і права «КРОК».- Вип.10.- К., 2011.- С. 138-144.
4. Кудрявцев В.Н., Эминов В.Е. Криминология: Учебник.- М.: Юристъ, 2006.- 734 с.
5. Матина Г.О. Профессиональные установки в деятельности педагогов // Диссертация кандидата психологических наук. - Спб., 2000.- 262 с.
6. Пряхина М.В. Социально-психологические установки в профессиональной деятельности сотрудников органов внутренних дел // Диссертация кандидата психологических наук.. М.: РГБ, 2003.- 256 с.
7. Рогов Е.И. Настольная книга практического психолога: Учеб. пособие: В 2-кн. – 2-е изд., перераб. и доп.– М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1999.– 384 с.
8. Чугунова Э.С. Комплексная социально-психологическая методика изучения личности инженера.- Л.: ЛГУ, 1991.

Konoplytska A., researcher of the Department

PERCEPTIONS REGARDING POLICEMEN PERSONALITY TRAITS OF JUVENILE OFFENDERS

In the article the cognitive component of social attitudes police officers in respect of different categories of juveniles. Identified personality types of different categories of juvenile offenders according to police. This detailed description of the vision of police staff personal qualities of the various categories of juvenile offenders. Dedicated most important personal qualities of various categories of juvenile offenders. The comparative analysis of the personality traits of different categories of juvenile offenders by studying the similarities and differences in psychological characteristics minors.

Keywords: the identity of a juvenile offender, social attitudes, cognitive component, perceptions police officers.